TrV 2.3.2022 O 41/2020 vp Nuorten syrjäytyminen

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelu-järjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus

Kaupunginjohtaja, KT, YTT Liisa Heinämäki

Alavuden kaupunki

1. Kokemuksia toimivista menetelmistä

2. Strategisia valintoja
3. Palveluntuotantotason näkymät
4. Asiakastason toimintaa

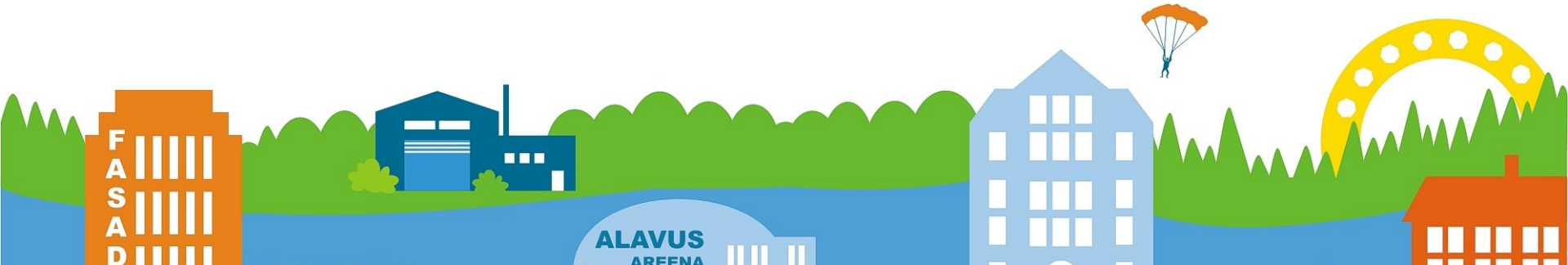

Kokemuksia toimivista menetelmistä 1/3

- Monialaisten palvelujen yhteistyö: varhaiskasvatus, perhetyö, koulu, nuorisotyö, kolmas sektori
  - Perheiden tukeminen osana peruspalveluita, mm. liikkuva varhaiskasvatus-toiminta
  - Etsivä nuorisotyö ja siihen liittyvä pajatoiminta
  - Harrastamisen Suomen malli, yhdessä koulut ja yhdistykset
  - Ohjaamo-toiminnassa mukana olo

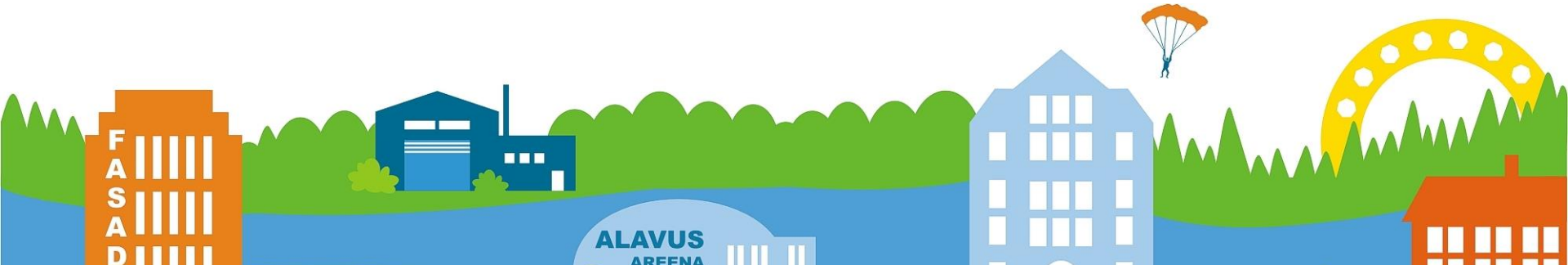

Yhteistyö ja matala kynnys

- Yhteistyöverkostoa käyttämällä nuoret saadaan tarvittaessa nopeasti erilaisten palveluiden piiriin.
- Palveluihin on helppo hakeutua matalan kynnyksen periaatteella.
  - Kuntouttava työtoiminta ottaa vastaan myös nuoria, joiden tilanne vaatii pitkäjänteisempää tai jatkuvampaa tukea(viikkorytmi, suhde ohjaajaan)
  - Palvelukyyti turvaa saavutettavuutta

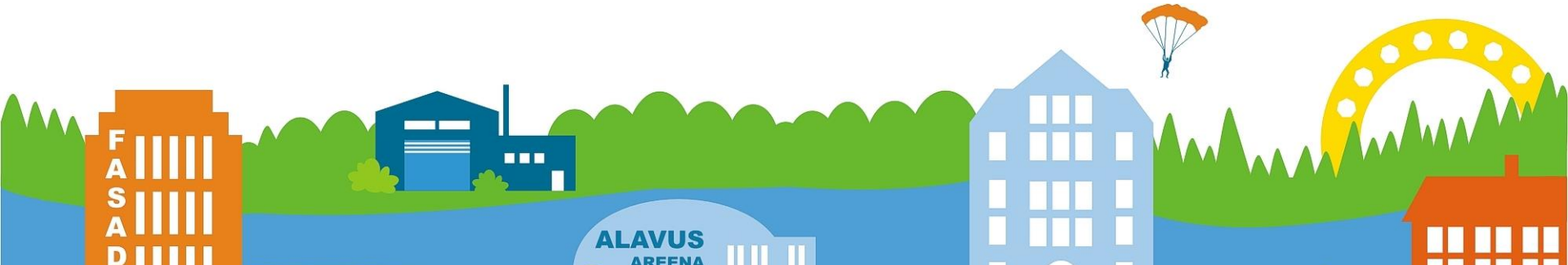

Kouluterveyskyselyn tuloksia

perusopetus 8. ja 9.lk, 2019 ja 2020

2019 2021

Terveystarkastus toteutuu nuorella laadukkaasti, %

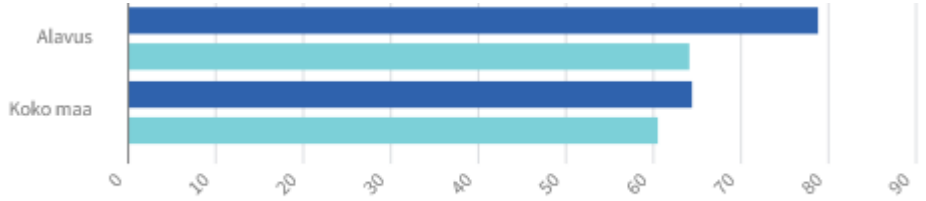

Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, %

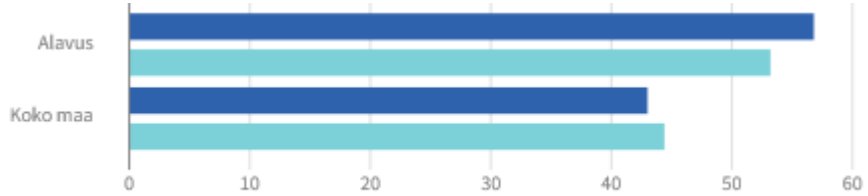

Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %

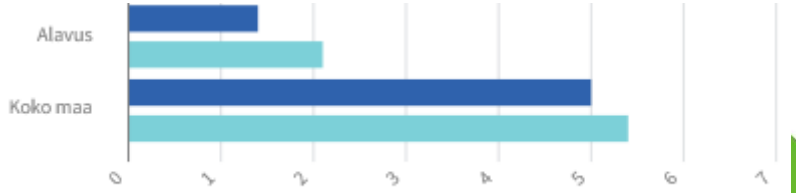

Kokemuksia toimivista menetelmistä 2/3

- Ennaltaehkäisevä sosiaali- ja terveydenhuolto yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulun ja perheiden kanssa
  - Esim. ’vauvalahjana’ 8 h kotipalvelua, ensisynnyttäjäperheille oma yhteistyöprosessi
  - Vauvaperhetyö, varhaisen tuen perhetyö ja lapsiperheiden kotiapu
  - Tehostettu perhetyö, perheohjaus ja perhekuntoutus
- Vaikutukset lastensuojelun tarpeeseen ja esimerkiksi huostaanottojen purkamisen mahdollistaminen

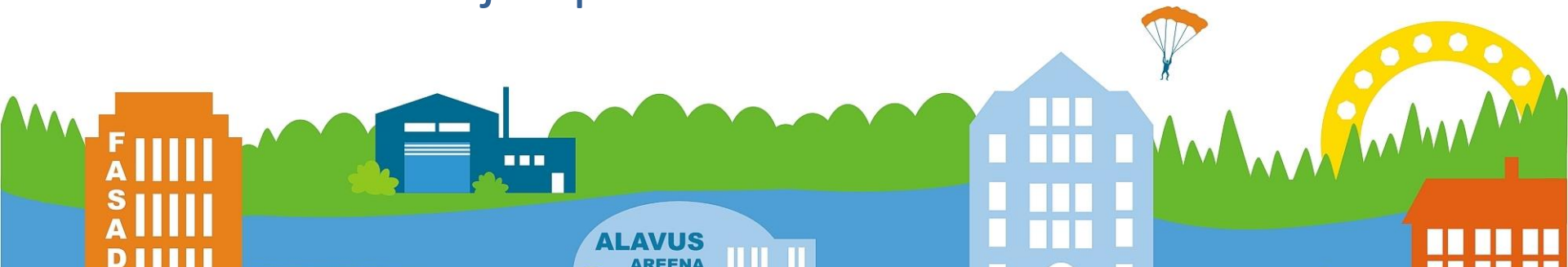

Lastensuojelussa käänteitä näkyvissä

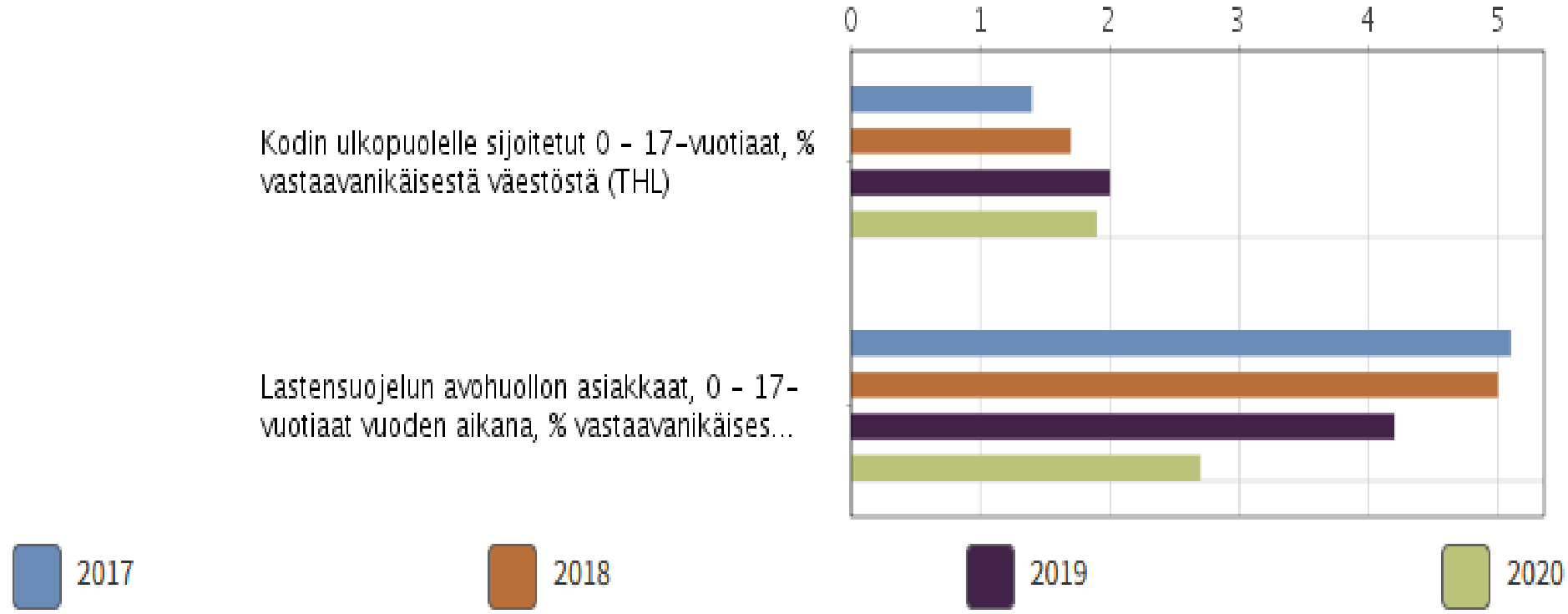

Kokemuksia toimivista menetelmistä 3/3

- Työllistymisen tukeminen nuoriin kohdentuen
  - Kaupungin kesätyötarjonta
  - Kesätyöllistämisen tuki yrityksille ja yhteisöille
  - Työllisyyden tukipalvelut
    - Kuntouttava työtoiminta, valmennus ja ohjaus
    - Työtoiminnan työpaikkoja
    - Sosiaalisen yrityksen toiminta

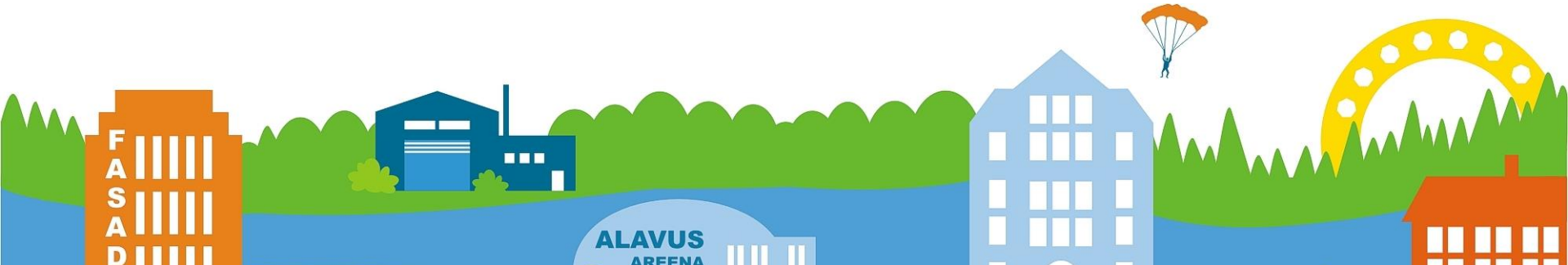

Alle 25-vuotiaiden työnhakijoiden määrä 2016- 2021

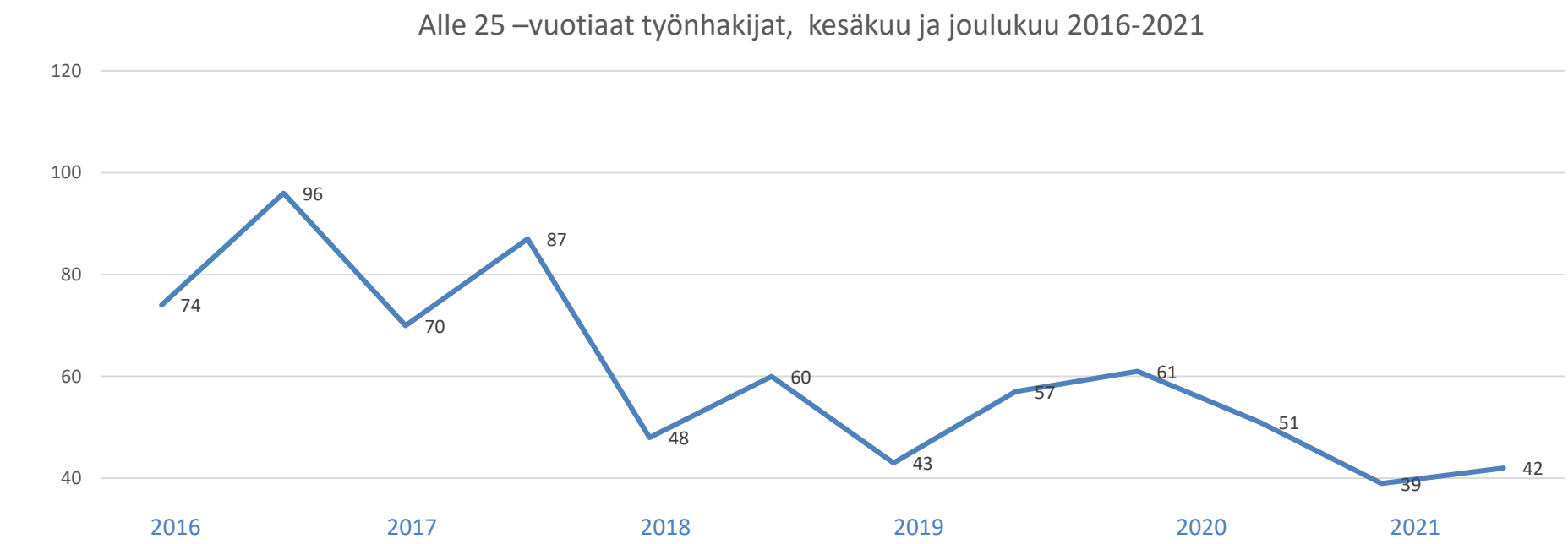

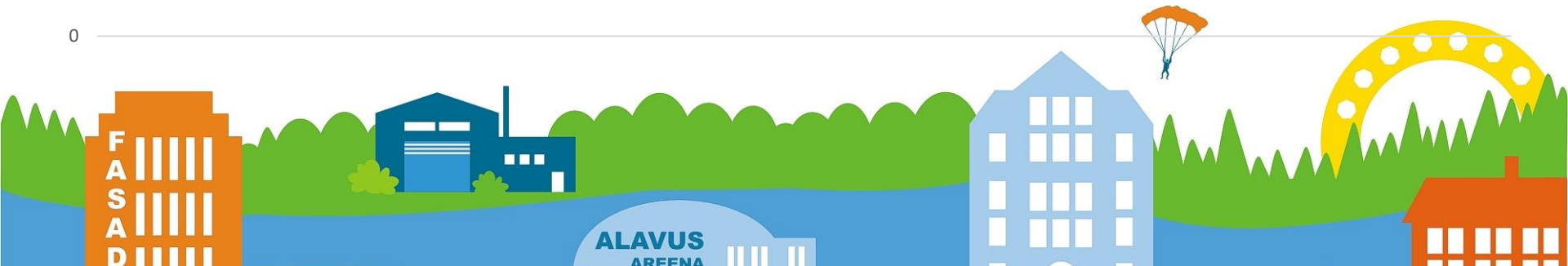

Palveluissa kehitettävää

- Joukkoliikenneyhteydet eivät turvaa osallisuutta kaikille; harvaan asutun alueen haaste

- Talousneuvonnan tarve nuorille kohdennettuna, ei vain sosiaalityön ongelmanratkaisuna

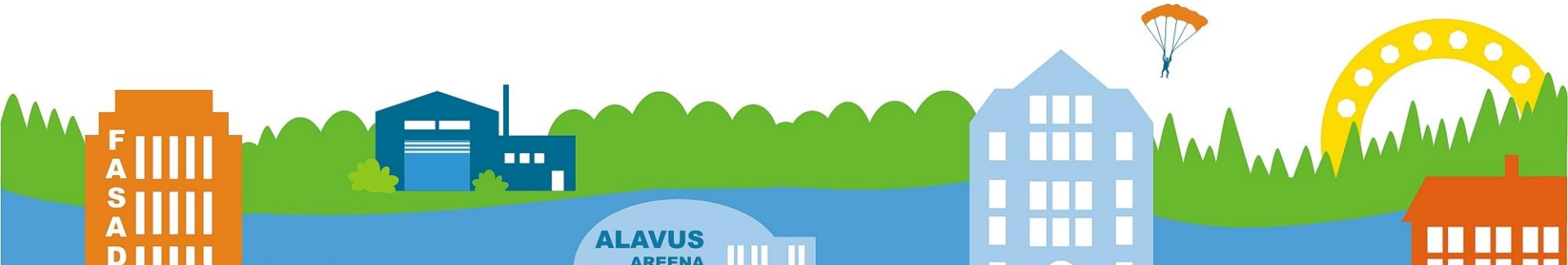

Strategisia valintoja

- Kaupunkistrategiassa linjaus verkostomaisen koulutusyhteistyön lisäämisestä mahdollistamaan toisen asteen koulutusta
- Nuorisovaltuusto osallisena lautakunnissa
- Organisaatiouudistuksessa työllisyys ja elinvoima liitettiin tiiviisti yhteen, nuorisopalvelut sivistystoimeen
- Kaupunki hakeutui työllisyyden kuntakokeiluun
  - Pyrkimyksenä suorempi kontakti ja nuorten tavoittaminen
  - Kontaktointi ja palvelut jatkumona
  - Toimintaympäristön tuntemuksen vahvistaminen

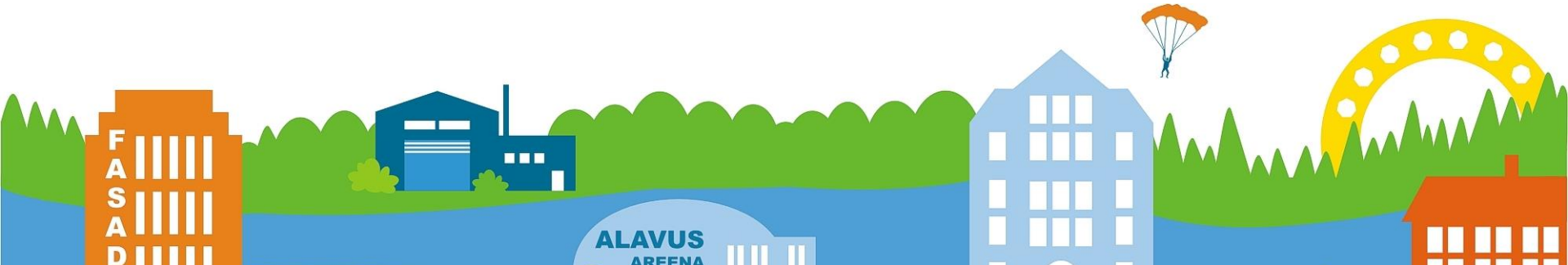

Työllisyyden hoidon strateginen linjaus

Haluamme selkeyttää työllisyyden hoidossa eri toimijoiden rooleja ja palvelujen kohdentamista:

Valmennus koulutukseen ja työnhakuun
*Elämänhallinta
*Terveys

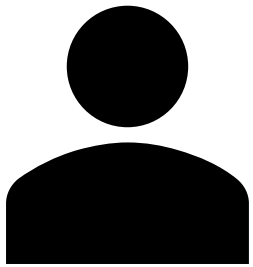

Työ ja työllistyminen
*Työkyky
*Osaaminen

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Elinkeinoelämä
Koulutus

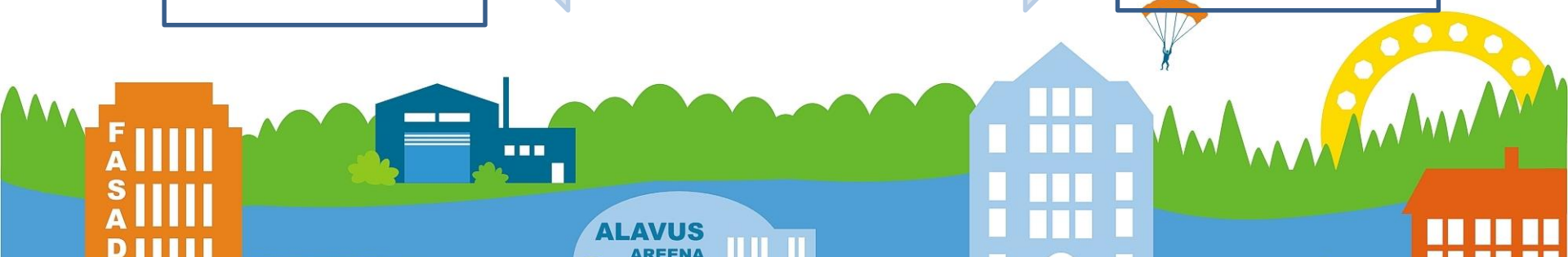

Palveluntuotantotason ratkaisuja

- Vakinainen erityisnuorisotyöntekijä molemmille yläkouluille; nuorisotoimen ja koulun yhteinen toimi
  - Hyödynnämme pienen kaupungin mahdollisuuden luoda yhteisiä kasvuympäristöjä nuorille; ei erillisiä lokeroita

- Etsivä nuorisotyö siirtyy kaupungin toiminnaksi sote-kuntayhtymästä: tiivis yhteys muihin palveluihin

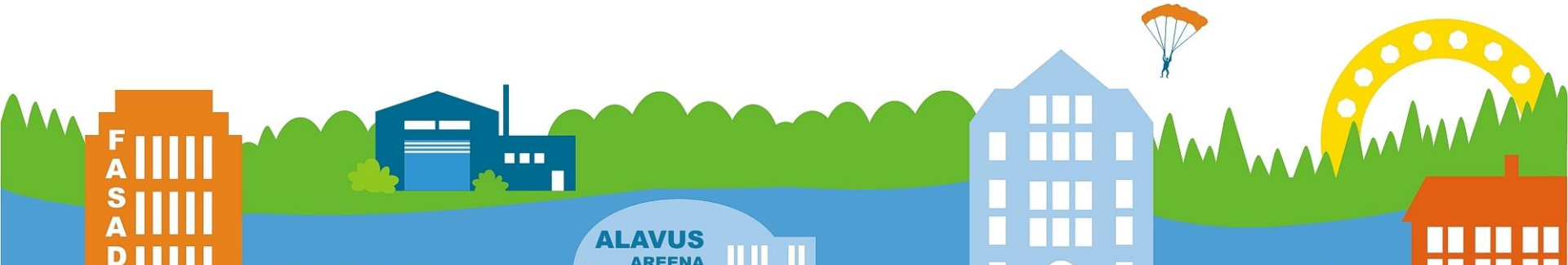

Asiakastason toimintaa

- Hyödynnämme yksilöllistä kohtaamista, tuntemusta ja seurantaa
  - Kouluverkko edelleen laaja, luokkakoot pieniä myös yläkoulussa
  - Esim. seurakunta läsnä somessa ja tapahtumapaikoilla ’kahvikärryn kanssa’
- Erityisopetuksen ja tukitoimien verkostomainen turvaaminen ja yhteys muihin palveluihin
- Etsivä nuoristyö tavoittaa; eri toimijoiden kautta tietoa siitä että avun piiriin ei itse aktiivisesti hakeuduta, on hyvä kun on taho joka tarttuu

Kentän odotukset tulevaan:

- Nuorille tulisi **painottaa opiskelun tärkeyttä** ja heitä tulisi tukea mahdollisimman hyvin niin että he eivät missään vaiheessa jää opintojärjestelmän tavoittamattomiin tai vaille suuntaa opiskelussa tai työelämässä.
- **Katkeamattomuus** siirryttäessä palvelusta toiseen (tai paikkakunnalta toiseen), niin että meneillään olevat prosessit tai tavoitteet eivät tällaisissa tilanteissa ota takapakkia tai keskeydy.
- **Oppimisvaikeuksien** toteaminen ja niihin puuttuminen tulisi tehdä mahdollisimman varhain. Koulukiusaamisen ehkäisyyn ja pitkäaikaisista vaikutuksista kuntoutumiseen tulisi myös panostaa, ja siinä tulisi huomioida myös sosiaalisen median vaikutukset koulukiusauksen uhreihin.
- Nuoria tulisi opastaa **talousasioissa**. Tähän olisi hyvä saada perusasioiden lisäksi tietoutta erilaisista talousneuvonnan kanavoista, velkakierteeseen joutumisen ehkäisyä, sekä velallisen asemaan ja ulosottoon liittyvien myyttien purkamista.
- Hyvät **tukikanavat** pitäisi myöskin varmistaa nuorille, joilla on ongelmia **sosiaalisessa kanssakäymisessä** tai jotka ovat hankalassa perhe- tai parisuhdetilanteessa. Näille erityisesti pitää varmistaa tuen helppo saatavuus ja matala kynnys.

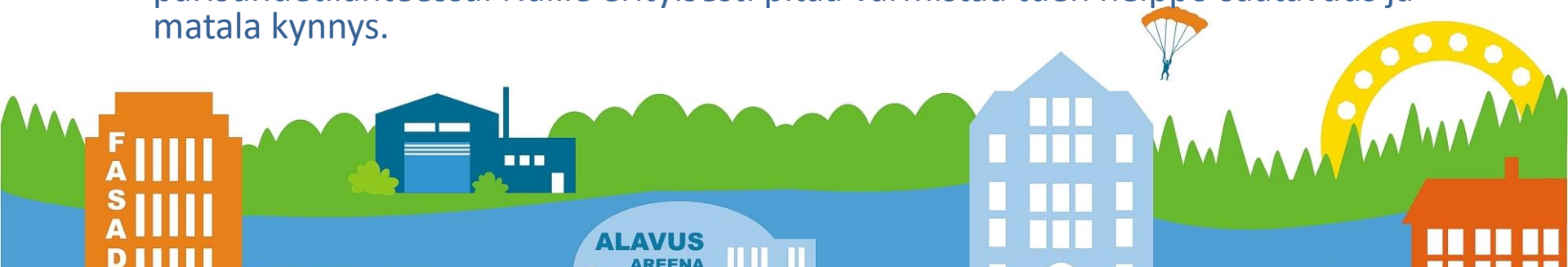

Kiitos mahdollisuudesta välittää #Alavus toimijoiden näkemyksiä.

Liisa Heinämäki
Kaupunginjohtaja, KT, YTT
Alavuden kaupunki

liisa.heinamaki@alavus.fi
050-409 0830

www.alavus.fi
www.visitalavus.fi